

Quatre detalls de les diferents il·lustracions, mapes, gravats i reproduccions de quadres que conté la novel·la LA CAMPANA

molt compactes. El llegat zuviria (o potser caldria dir spöringià) continua pendent d'una catalogació exhaustiva. Mentrestant, en aquest volum hem optat per agrupar quatre relats que ens semblaven complementaris a la història narrada a *Victus* per la seva relació temàtica o cronològica.

Al primer, *Americanus*, descobrim què li va passar a en Martí Zuviría immediatament després de la caiguda de Barcelona aquell 11 de setembre del 1714. A diferència dels altres expatriats catalans, el destí no el va portar a Viena sinó en sentit contrari, a l'Amèrica colonial anglesa. Allà es va veure involucrat en la mal coneguda guerra yà-massi (1715-1717), que és tal com se l'anomena actualment. Gràcies al relat zuviria ens és possible conèixer més detalls d'un conflicte en què els indígenes van arribar a conquerir la segona ciutat de Carolina del Sud i no van obtenir la victòria per poc.

Els altres tres relats que complementen aquest volum, més breus, hem decidit incloure'ls tant per motius narratius com històrics.

Al segon, *Hispanienses*, trobem un Martí Zuviría que torna d'Amèrica per caure en mans del seu enemic, l'enginyer Joris van Verboom (Anvers, 1665 - Barcelona, 1744). Tot i això, és alliberat per un altre dels seus enemics, aquesta vegada algú amb qui Zuviría va tenir unes relacions molt més ambigües: el mariscal Berwick, que va expugnar Barcelona el 1714 i que li ofereix participar a la guerra que va esclatar entre França i Espanya el 1719, al seu costat i en qualitat d'enginyer. *Hispanienses* és dels pocs relats del set-cents en què es traça el perfil de Pere Joan Barceló, àlies *Carrasclat*, el famós guerriller antiborbònic.

El tercer relat, *Magna parens*, explica de quina manera Zuviría torna momentàniament a Barcelona per matar Joris van Verboom, el seu enemic acèrrim. Encara que teníem notícia que Verboom havia mort a la Barcelona del 1744, fins ara se suposava que el seu traspàs havia sigut per causes naturals.

El quart relat, *Australis*, creiem que mereix figurar en aquest volum per altres motius. No inclou cap fet ni cap personalitat rellevant que tinguin relació amb la Barcelona del set-cents, ni resol cap trama oblidada per Zuviría en relats anteriors, però creiem que retrata molt bé un personatge que, tot i les seves múltiples aventures al llarg d'aquell segle, acaba encarnant l'etern supervivent.

I fins aquí el contingut d'aquest volum. Tal com hem indicat més amunt, el llegat zuviria inclou milers de pàgines que rememoren quasi tots els episodis més importants del seu temps. És ben provada, per exemple, la presència de Zuviría a la cort de Frederic II de Prússia, que en el relat només s'esmenta de passada però que en pàgines que continuen inèdites és tractada de manera més exhaustiva, o la seva participació, ja vell, a la guerra revolucionària dels Estats Units, al costat de George Washington. *

En quatre relats

Us oferim la introducció de 'Vae Victus', que situa el lector en els paràmetres històrics de l'obra

Tots els experts en l'obra zuviriana coincideixen en un punt: que Waltraud Spöring, l'amanuense de Martí Zuviría, hauria de ser elevada als altars de la santedat literària del segle XVIII.

Spöring no només va transcriure les més de sis-cents pàgines de l'epopeia catalana que es narra a *Victus*; la seva fidelitat va anar molt més enllà. En efecte, malgrat el

caràcter agre de Zuviría, Waltraud Spöring va continuar recollint el testimoni oral de la seva llarga vida d'expatriat, que es va convertir en un pont que travessava el tempestuós segle XVIII de cap a cap. Atesa l'avançada edat del nostre heroi i la seva tendència a la dispersió, resulta gairebé inversemblant que Spöring aconseguís aplegar la seva plètor verbal en relats poc o